

MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 20/2010 vp

Hallituksen esitys laiksi tilatukijärjestelmän täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 19 päivänä lokakuuta 2010 lähettänyt maa- ja metsätalousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi tilatukijärjestelmän täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta (HE 194/2010 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- vanhempi hallitussihteeri Katri Valjakka ja maatalousylitarkastaja Marjatta Jokela, maa- ja metsätalousministeriö
- lainsäädäntöneuvos Jyri Inha, valtiovarainministeriö
- yksikönjohtaja Hannele Sankari ja ylitarkastaja Anne Antman, Maaseutuvirasto MAVI
- asiantuntija Leena Ala-Orvola, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto ry.

Lisäksi kirjallisen lausunnon on antanut
— Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tilatukijärjestelmän täytäntöönpanosta annettua lakia siten, että laissa otettaisiin huomioon Euroopan unionin yhteisen maatalouspolitiikan välitarkastuksesta aiheutuvia muutoksia tilatukijärjestelmään. Lakiin lisättäisiin säännökset timotein siementuotannon tuesta muodostettavasta uudesta tilakohtaisesta lisäosasta sekä pysyvien

laidunten ennakkolupa- ja ennallistamismenettelyn käyttöönotosta. Lakia ehdotetaan lisäksi muutettavaksi siten, että siinä otettaisiin huomioon Euroopan unionin lainsäädännössä tapahtuneet muutokset.

Laki on tarkoitettu tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksen-

mukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Esityksessä lain 6 §:n 1 momentiksi ehdotetaan otettavaksi säännös menettelystä, jolla pysyvien laidunten ennakkolupamenettely ja ennallistamismenettely otetaan käyttöön tai poistetaan käytöstä. Komission asetukseen (EU) 1122/2009 sisältyvän 4 artiklan 1 kohdasta ilmenee, että jos pysyvien laidunten osuus maatalousmaasta pienenee, asianomaisen jäsenvaltion on kansallisella tai alueellisella tasolla säädettävä, että suoria tukia hakevat viljelijät eivät saa muuttaa pysyvänä laitumena olevaa maan käyttötapaa ilman ennakkolupaa. Jos pysyvien laidunten osuus maatalousmaasta pienenee koko maan tasolla vuoden 2003 viitealasta vähintään 5 prosenttia, ennakkolupamenettely on otettava käyttöön. Kyseisen artiklan 2 kohdan mukaan, kun pysyvien laidunten osuuden maatalousmaan kokonaispinta-alasta todetaan laskeneen vähintään 10 prosenttia suhteessa vuoden 2003 viitealaan, on asianomaisen jäsenvaltion kansallisella tai alueellisella tasolla säädettävä ennallistamismenettelystä. Komission asetus on jäsenvaltioissa suoraan sovellettavaa oikeutta, eikä jäsenvaltio voi poiketa komission asetuksen säännöksistä.

Valiokunnalle toimitetussa selvityksessä on todettu, että jäsenvaltio voi päättää myöntää tukioikeuksia kansallisesta varannosta tietyin EU-asetuksissa tarkoin rajatuin perustein. Varannosta saattaisi olla mahdollista myöntää tukioikeuksia esimerkiksi pinta-aloille, jotka on kunnostet-

tu pysyviksi laitumiksi. Menettelyn käyttöönotto edellyttäisi, että ELY-keskukset tarkistaisivat jokaisen lohkon ennen tukioikeuksien myöntämistä, mikä vaatii lisävoimavaroja. Valiokunta pitää tärkeänä, että pysyvien laidunten osuuden väheneminen maatalousmaan kokonaispinta-alasta voidaan estää.

Yksityiskohtaiset perustelut

3 §. Yhdistelmämalli ja täytäntöönpano. Esityksessä lisättäväksi ehdotetun 3 momentin mukaan tilakohtaiset lisäosat muodostettaisiin viljelijän 1 päivänä tammikuuta 2012 omistuksessa oleviin tukioikeuksiin. Valiokunta katsoo, että lisäosat on tarkoituksenmukaista muodostaa esitetyn ajankohdan eli tammikuun ensimmäisen päivän asemesta huhtikuun viimeisen päivän eli kevään päätukihaun tukihakemusten viimeisen jättöpäivän mukaan. Kevään tukihaun yhteydessä viljelijät joutuvat muutenkin perehtymään tukisääntöihin tuleviin muutoksiin.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella maa- ja metsätalousvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muutoin hallituksen esityksen mukaisena paitsi 3 §:n 4 momentti muutettuna (Valiokunnan muutosehdotus).

Valiokunnan muutosehdotus

3 §

Yhdistelmämalli ja täytäntöönpano

— — — — —
Tilakohtaiseen lisäosaan sisällytetään 100 prosenttia timotein siementuotannon tuesta vuodesta 2012 alkaen. Lisäosa muodostetaan viljelijälle tukivuosilta 2007—2009 myönnetyn timotein siementuotannon tuen yhteenlasketun määrän keskiarvon perusteella, kuitenkin siten,

ettei huomioida neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä mainitussa asetuksessa säädettyjen viljelijöiden suorien tukien järjestelmien mukaisten täydentävien ehtojen, tuen mukauttamisen ja yhdenmätyn hallinto- ja valvontajärjestelmän osalta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1234/2007 täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä viinialalle säädetyn tukijärjestelmän mukaisten täydentävien

ehtojen osalta annetun komission asetuksen (EY) N:o 1122/2009, jäljempänä *komission asetus I*, 59 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja seuraamuksia. Lisäosat muodostetaan viljelijän 30 päivänä huhtikuuta 2012 omistuksessa oleviin tukioikeuksiin. Jos viljelijällä ei ole omistuksessaan tukioikeuksia, mutta hänellä on hallinnassaan vuokrattuja tukioikeuksia 30 päivänä huhtikuuta 2012, viljelijälle voidaan muodostaa erityistukioikeuksia tilatukiasetuksen 64 artiklan 2 kohdan neljännessä, viidennessä ja kuudennessa alakohdassa säädetyllä tavalla. Lisä-

osan ja erityistukioikeuden arvo säilyy ennallaan vuosina 2012—2015. Vuonna 2016 lisäosa ja erityistukioikeus ovat 50 prosenttia alkuperäisestä tasosta. Vuodesta 2017 lisäosa ja erityistukioikeus lakkautetaan. Siirtymäkaudesta, lisäosien ja erityistukioikeuksien asteittaisesta alenemisesta, vastaavasta tai alemmasta tasatuen korottamisesta sekä lisäosan ja erityistukioikeuden muodostamisesta ja määrätymisperusteista voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

— — — — — — — — — — — — — — — —

Helsingissä 30 päivänä marraskuuta 2010

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

vpj. Pertti Hemmilä /kok
jäs. Anne Kalmari /kesk
Johanna Karimäki /vihr
Lauri Kähkönen /sd
Mats Nylund /r
Klaus Pentti /kesk

Petri Pihlajaniemi /kok
Erkki Pulliainen /vihr
Kari Rajamäki /sd
Arto Satonen /kok
Katja Taimela /sd
Pekka Vilkuna /kesk.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Carl Selenius.